Incipit ꝓlogus in Ezechiele ꝓphetã.

Ezechiel prophe
ta cũ ioachim rege iuda capti-
uus duct⁹ eſt in babylonem:
ibiqꝫ his qui cũ eo captiui fue
rant prophetauit penitẽtibus
q̇ ad hieremię vaticiniũ ſe vltro aduerſa-
rijs tradidiſſent. ⁊ viderẽt adhuc vrbẽ hie-
roſolymã ſtare quã ille caſuram eſſe ꝑdixe-
rat. Triceſimo autẽ ętatis ſuę anno ⁊ capti
uitatis q̇nto. exorſus eſt ad cõcaptiuos lo-
qui. Et eodẽ tẽpore licet poſterior hic ĩ cal-
dęa: hieremias in iudęa prophetauerunt.
Sermo eius nec ſatis diſert⁹ nec ad mo-
dum ruſticus ẽ: ſed ex vtroqꝫ medię tẽpera-
tus. Sacerdos et ip̃e fuit ſicut hieremias.
principia voluminis et finem magnis ha-
bens obſcuritatib⁹ ĩuoluta. Sꝫ ⁊ vulgata
eius editio nõ multum diſtat ab hebraico.
Unde ſatis miror quid cauſę extiterit: vt ſi
eoſdem in vniuerſis libris habem⁹ interp̃-
tes: in alijs eadẽ. in alijs diuerſa tranſtule-
rint. Legite igiꝉ et hũc iuxta trãſlationẽ no
ſtram. q̃m ꝑ cola ſcriptus et comata mani-
feſtiorem legẽtibus ſenſum tribuit. Si aũt
amici mei. et hunc ſubſannauerint. dicite
eis q̄ nemo eos compellat vt ſcribant. Sꝫ
vereor ne illud eis eueniat qđ grece ſignifi
cantius diciꝉ vt vocentur fagolidori. quod
eſt manducantes ſenecias.

Origenes

Non omnis captiuus ꝓpter peccatũ ſuũ captiu⁹.
Populus ꝓ peccato tradiꝉ nabuch. in babi-
lonem duciꝉ. et ꝓphete cũ eis. et viri ſancti. vt ĩ
eis captiui ꝯſolatõem et ammonitões haberẽt. et corre
cti in patriã redirent. aliter eñ nõ peniterẽt. Excruciat
deus nocentes ſꝫ vt pater tormentis dementiam miſcet.
In egiptijs quoqꝫ hoc attende. Voluit eos punire. ſed
irã ſuã tempauit. Unde ioſeph in egiptũ deſcẽdit. pha
rao ſomniũ vidit. et multa hmõi ꝑmiſit. vt ꝓuiderent
ſibi. Amat nos deus etiã irat⁹. Sed ꝑuuli nõ poſſunt
cũ emolumẽto ſcire q̄ amenꝉ a p̃re. Un̄. O magna mul-
titudo. d. t. d. q. a. t. t. nõ amãtib⁹. Cũ g̊ audieris đ po-
puli captiuitate: crede quidẽ ſm̃ fidẽ hyſtorię. ſꝫ in ſigni
ficationẽ rei alteri⁹ ꝓceſſiſſe. Tu eñ qui fidelis vocaris.
qui ĩ hieruſalẽ cõmoraris. ſi peccaueris: nabuch. i. dya-
bolo tradiꝉ in babilonẽ. i. in ꝯfuſionẽ duceris. ſi peni-
tentiã egeris mitteꝉ tibi eſdras. i. adiutor. ſ. verbũ iuuãſ
qui te reducat ĩ hieruſalẽ edificare faciat. In adã enim
omnes moriunꝉ: et ĩ chriſto oẽs viuificantur. Fuit aũt
adã in ꝑadiſo. ſꝫ ſerpẽs captiuauit eũ. et đ paradiſo eie-
cit. et venit in locũ lacrimarũ. Serpens hoſtis ꝯtrarius
veritati. nõ tñ a principio. neqꝫ ſtatim ſupra pect⁹ et vẽ
trem ſuũ ambulauit. Sicut adã et eua nõ ſtatim pecca-
uerunt. ita et ſerpẽs aliq̃n nõ ſerpẽs cũ in ꝑadiſo delici-
arũ moraretꝉ. Deus quippe mortẽ nõ fecit. nec maliciam
opatus eſt. liberũ arbitriũ et hõi et angelo ad vniuerſa
ꝑmiſit. Alij g̊ ꝑ arbitrij libertatẽ ad bonorꝫ aſcenderũt
ſummitatẽ. alij in malicię ꝓfundũ corruerũt. Meli⁹ aũt
fuit vnũquẽqꝫ derelictũ ꝓprio arbitrio niti. laborare et
ꝑ bona opa eſſe ſibi cauſaꝫ ſalutis q̃ꝫ dormientẽ ⁊ ocio
ſum in terrena ꝓſperitate quieſcere. ezechiel fili⁹ hominis
figura chriſti qui ꝑdicat captiuis remiſſionẽ.

Gregori⁹. Prophetie tpa tria ſunt. ꝑteritũ. ꝑſens. ⁊
futurũ. ſꝫ in duob⁹ ꝓphia ethimologiã ꝑdit. q̃ ꝓphia di
cta. q̄ futura ꝑdicat. cum de ꝑterito vel de ꝑſenti agit
nõis ſui rõem amittit. q̄ ea dicunꝉ q̃ ꝑterita vel ꝑſen-
tia ſũt. Prophetia de futuro. Ecce virgo concipiet et
pa. fi. De ꝑterito. In p̃cipio creauit de⁹ ce. et ter. De ꝑ
ſenti qua paul⁹ dicit. Si aũt oĩs ꝓphet: intret aũt quis
infidelis aut ypocrita ⁊c. vſqꝫ ad occulta cordis ei⁹ ma
nifeſta fiũt. in quo notaꝉ ꝑſentia ꝓphari. Unde aĩad-
uertitur: q̄ ꝓpha diciꝉ. nõ q̄ ꝑdicat futura. ſꝫ q̄ prodit
occulta. Rem quippe ſic in futuro ab oculis noſtris ſub
trahunt tpa: ita in ꝑſenti ſubtrahit cã. Preſens eñ co
gitatio abſconditꝉ in latenti corde. Aliq̃n aũt res ꝑ ab-
ſentẽ tegiꝉ locũ q̃ nudaꝉ ꝑ ſpm̃. ⁊ ibi eſt ꝑſens ꝓphantis
animus vbi nõ eſt corp⁹. Unde ad gięci helyſeus Nõ-
ne cor meũ erat in ꝑſenti. quando reuerſus eſt homo in
occurſum tibi.

Sciendũ quoqꝫ q̄ ꝓphię tpa inuicẽ ſibi ꝯcinunt ad
ꝓbatõem. vt ex futuris ꝑterita: ex ꝑteritis futura ꝓbenꝉ
Cũ eñ de ꝑterito dixiſſet moyſes. In principio creauit
de⁹ ce. et ter. De futuro q̃ꝫ in fine libri in ꝑſona iacob ꝑ-
miſcuit dicens. Nõ auferetꝉ ſceptꝝ đ iuda ⁊c. Qui etiã
ꝑſemetipm̃ ait. Prophetã ſuſcitabit vobis dñs deus
vr̃ de frib⁹ vr̃is. tãqꝫ me ip̃ꝫ audietis. Ut dũ impleretꝉ
quę futura ꝑdixit: de ꝑterito vera dixiſſe crederetꝉ.

Ex ꝑteritis q̃ꝫ futura ꝓbanꝉ. Unde rex babilonis a
magis et ariolis ſuis nõ ſolũ interpretatõem ſomnij ſed
etiã ipſuꝫ ſomniũ queſiuit. ſ. vt ex ꝑterito colligeret. q̇d
certũ de futuro teneret. Daniel aũt vtrũqꝫ dixit. ⁊ ex ꝑ
teritis q̃ꝫ vera de futuro diceret oñdit

De modis q̃ꝫ et qualitatib⁹ ꝓphię diſſeram⁹. Spũs
quippe ꝓphię nec ſemꝑ
nec eodẽ modo animũ
ꝓphetę tangit. Aliq̃n
ex ꝑſenti tangit et nõ
ex futuro. aliq̃n ex fu-

Prophetia autẽ ꝑſentis
nec futuri atteſtatione in-
diget nec ꝑteriti.

turo et nõ ex ꝑſenti. aliq̃n ex ꝑſenti et ex futuro. aliq̃n ex
ꝑterito et ꝑſenti ⁊ futuro. aliq̃n ex ꝑterito ⁊ ñ ex futuro
aliq̃n ex fut̃o ⁊ nõ ex ꝑterito. aliq̃n in ꝑſenti ex ꝑte tãgit
et ex ꝑte nõ tangit. ⁊ in futuro ſimiliter. Ex ꝑſenti tãgit
et nõ ex futuro. Unde iohãnes veniẽtẽ dñm videns
ait. Ecce agnus dei ⁊c. Sed cũ moritur⁹ eſſet miſſis di-
ſcipulis requiſiuit dicẽs. Tu es qui vẽturus es. an aliũ
expectamus. In quib⁹ verbis oſtendiꝉ quia dñm veniſ
ſe nouerat. ſꝫ an ꝑ ſemetipſum ad apienda inferni clau-
ſtra deſcenderet dubitabat. Aliq̃n vero ex futuro tan-
git et nõ ex ꝑſenti. Unde yſaac q̃ filio ſuo iacob longe
poſt futura erant nunciauit. quis aũt eſſet ſcire non po-
tuit. Aliq̃n ex ꝑſenti pariter ⁊ futuro. Unde iacob qui
caligantib⁹ oculis nepotes dinoſcere non poterat: quis
maior eſſet: quis ve minor. ductis in obliquum brachijſ
dexterã minori. ſiniſtrã maiori impoſuit. Unde p⁹ ait
Scio fili mi ⁊c. Et iſte quidẽ erit in populos ⁊c. Sic ꝓ
phetę aggei animũ ex ꝑſenti pariter et futuro ꝓphetię
ſpũs tetigerat cũ caligantib⁹ oculis eam quę ſe eſſe aliaꝫ
ſimulabat. et vxorẽ hieroboam eſſe cognouit. et qđ fu-
turũ ei erat aperuit dicẽs. Ingredere vxor hieroboam
quare te eſſe aliã ſimulas ⁊c. Aliq̃n aũt ex ꝑterito et ꝑ-
ſenti et futuro. ſicut elizabeth ad ſe venire mariã cõſpi-
ciens: q̄ incarnatũ verbũ ĩ vtero geſtaret agnouit. eãqꝫ
dñi ſui matrẽ vocauit dicens. Unde hoc mihi vt ve-
niat mater dñi mei ad me. De cui⁹ ꝯceptõe ꝑ angelum
ad ioſeph diciꝉ. Qđ eñ in ea natũ eſt de ſpũſancto ẽ.
Que ſcꝫ elizabeth dicit. Beata quę credidiſti q̃m ꝑfi-
cientur ea quę dicta ſunt tibi a dño. Hic apte oſtẽdit
quia quę angelus ad mariã dixerat ꝑ ſpm̃ agnouit et
quę in futuro ſequerenꝉ ꝓuidit. Aliq̃n ex ꝑterito tãgit
et nõ ex futuro. Unde paulus. Scd̃m reuelatões notũ
mihi factũ eſt ſacramentũ. Qui tñ hoc ipſum euange-
lium ꝑdicatur⁹. cũ aſcenderet hieruſalẽ ait. Ecce ego al-
ligatus ſpiritu vado in hieruſalẽ quę in ea futura mihi
ſunt ignorãs. Hoc eñ euãgelij ſacramentũ eſt: quia vni
genitus patris incarnatus eſt. ꝑfectus homo factus eſt.

crucifixus·mortuus·⁊ ſepultus·tercia die reſurrexit·die
quadrageſima in celū aſcendit·et ſedet in dextera pr̄is·
Euangelium itaq3 cognouit·ſed q̄ ꝓ eo paſſurus eſſet
ignorauit·Unde ait. Niſi q2 ſpūſſanct9 ꝑ omnes ciuita
tes ꝓteſtat᷑ mihi dicens. Q̄m vincula et tribulatōnes
me manent. Ubi apte oſtendit᷑ q̄ ea que ipſi futura eſ
ſent vel erant alij reuelata eſſent.nō aūt ipſi. Unđ ait.
agabus. Uirū cui9 zona hec eſt ita alligari oportet in
hieruſalē. Aliqn̄ ex futuro tangit ſpūs et nō ex p̄terito·
ſicut ei cui de manubrio excuſſum ferrū ceciderat inq̄t he
lyſeus. Ubi cecidit. Et monſtrato loco īmiſit lignum et
natauit ferrū. Aliqn̄ vero in p̄ſenti ex ꝑte tāgit et ex ꝑ/
te nō tangit. Unde miſſi a cornelio milites: petro ſunt
ꝑ ſpm̄ nunciati.q2 ſpūs dixit ei. Ecce tres viri querunt
te. Ad quos deſcendens ait. Que cauſa eſt ꝓpter quā
veniſtis. Unde apꝑit᷑ q2 cauſam a ſpū nō audierat. Ali
quando in futuro ex ꝑte tangit·et ex ꝑte nō tangit. Si
cut filij ꝓphaꝝ đ auferēdo helyā ad helyſeū dicūt. Nū/
quid noſti q̄ hodie tollat dn̄s dn̄m tuū a te. Quo tn̄
ablato in rupibus et vallibus querentes eum ſe diſper
gunt. Sciebant em̄ qđ tolli poſſit.ſ neſciebāt q̄ inueni
ri nō poſſet. Unde idē helyſeus dixit regi iſrael. Per/
cute iaculo terrā. Et cū ꝑcuſſiſſet trib9 vicib9 et ſtetiſſet
iratus ꝯtra eū ait. Si ꝑcuſſiſſes quinquies aut ſexies ſi
ue ſepties et ꝑcuſſiſſes ſyriā vſq3 ad ꝯſummatōem·nūc
aūt trib9 vicib9 ꝑcuties eā. Nouerat em̄ q2 totiēs ꝑcute
ret ſyriam quotiens terrā.ſ nō quotiēs ꝑcuteret terrā·
Sic ſamuel vngendū nouerat dauid·ſ tn̄ dicebat. au/
diet ſaul et interficiet me. Dauid quidē vixit et occiſus
non eſt ⁊c̄.

¶Sciendū quoq3 q̄ alij ꝓphe ex ꝓximo tangunt᷑ ⁊ nō
ex longinquo. alij ex longinquo et nō ex ꝓximo. alij ex
vtroq3. Nō de longinquo ſ de ꝓximo ſamuel tact9 aſi
nas inuentas nunciabat. ſalē regē p̄dixit futurū q̄ da/
uid ei ſuccedit p̄dicit.ſ q̄ pater eterni regis futur9 ſit n̄
p̄dicit. Quidā aūt de longinq̄ et nō de ꝓximo tangūtur
ꝓphie ſpū. ſicut dauid incarnandū de iudea verbū dei
nouerat dicēs. Homo fact9 eſt in ea.et ipſe f.e.a. tn̄ mi/
ta euicino nō intellexit. ſicut ſeruū miphiboſeth ſibi cō
tra dn̄m ſuū mentientē ⁊ amaſe ꝑmittēs ait. Hec faciat
mihi de9 et hec addat·ſi nō magiſter militie fueris co/
ram me om̄i tp̄e ꝓ ioab. Quid ſequeret᷑ ignorans·ama/
ſa em̄ nec princeps militie fuit.et ꝑ ioab vitam finit. Et
cū templū deo ꝯſtruere voluit ꝓphaꝫ aliū ꝯſuluit. Qui
dā vero ⁊ ex longinquo tangunt᷑ et ex ꝓximo. vt yſaias
longe em̄ poſt futura p̄nunciat. Ecce vir.ꝯci. ⁊c̄. Et ali
bi. Paruul9 em̄ nat9 eſt nobis ⁊c̄. Idem euicino ſpiri/
tu ꝓphie de ezechia rege ait. q̄ de infirmitate ſua ſurge/
ret et quot ānis poſtea viueret. Aliquādo ꝓphie ſpūs
ꝓphis deeſt. quatin9 cū hūc nō habēt agnoſcāt ſe ex do/
no habere cū habēt. Unđ helyſe9 cū flentē ſunamitē a
pedib9 ſuis ꝑ giezi auelli ꝓhiberet: dixit. Dimitte illam
aīa em̄ eius in amaritudine eſt·⁊ dn̄s celauit a me·⁊ nō
indicauit mihi. Sic q3 cū ioſaphat eū de futuris requi/
reret·⁊ ꝓphie ſpūs ei deeſſet. pſaltē fecit applicari vt ad
ſe ꝑ laudē pſalmodie deſcēderet ⁊ ſe de vēturis repleret
Cū em̄ vox pſalmodie ꝑ intentōeꝫ cordis agit᷑.ꝑ hanc
omnipotenti deo ad cor iter p̄parat᷑. vt intente mēti vel
ꝓphie miſteria vel cōpunctōnis grām infundat. Unde
Sacrificiū lau.ho.m.⁊c̄. Et alibi. Cantate dn̄o·pſalmū
di.no.e.⁊c̄. Quia aūt ꝓphie ſpūs nō ſemꝑ adeſt ꝓphetiſ
vir dei indicat·qui ꝯtra ſamariā miſſus mala que ven/
tura erant nūciauit. Sed ꝓhibitus a dn̄o in via come/
dere·falſi ꝓphete ꝑſuaſione deceptus eſt. Quē fallax ſer
mo nō decepiſſet ſi ſpm̄ p̄ſentē habuiſſet

¶Sciendū quoq3 eſt q̄ ꝓphete ex magno vſu ꝓphetā
di quedā ex ſuo ſpū ꝓferunt ⁊ ſe ex ſpūſancto ꝓferre ſu/
ſpicant᷑. Sed q2 ſancti ſunt ꝑ ſpm̄ citius correcti· ab eo
que vera ſunt audiunt ⁊ ſemetipſos qui falſa dixerunt
rep̄hendūt. Nathan em̄ vir ſanctus dauid regē aperte
de culpa rep̄hendit ⁊ que ei ventura eſſent nūciauit· et
de templo edificando req̄ſitus ait. Omne qđ eſt in cordꝫ
tuo vade ⁊ fac·quia dn̄s tecū eſt. Sed poſtea audiuit a
dn̄o. Uade ⁊ loquere ad ſeruū meū dauid. Hec dicit
domin9 ⁊c̄. Nunquid tu edificabis mihi domū ⁊c̄.

¶Inter ꝓphetas veros ⁊ falſos hec eſt differētia. Ue/
ri ſi quid aliquādo ꝑ ſpm̄ ſuū dicūt ꝑ ſpm̄ſanctū erudi/
ti ab auditoꝝ mentib9 citius euellūt·falſi in ſua falſita/
te perdurant

¶Notandū autem q̄ñ dn̄s ad ꝓfectū hominū ire ſue
moderamina diſpenſat. Iſraelitic9 ꝓplus conditori ſuo
deliquerat·ideo ī captiuitate regi babylonio ſeruiebat·
cū quo ezechiel ꝓpheta ī captiuitate mittit᷑. quē diuina
grā ita ſibi placabilē reddidit. vt ꝑ eū ventura p̄dicerꝫ
et afflictis ꝯſolatōem daret· Conſiderem9 ḡ ſi poſſimuſ
quanta eſt diſpenſatio ſuꝑne pietatis. Sic irat9 eſt do
minus ꝓplo ſuo vt nō oīno iraſceret᷑. Ideo in captiuita/
tem ꝓplm tradidit.ſ quia nō oīno electos ſuos cum illo
miſit·vt ex vna eadēq3 re ⁊ carnalib9 daret purgatōis
flagellū ⁊ ſpūalib9 virtutis incrementū ⁊ ſic iniuſtis ira/
ſceretur vt eos ꝑ iuſtoꝝ ꝯfortū ꝯſolaret᷑·ne ſi oīno deſe
reret nullus poſt culpā ad veniā rediret. Sic quoq3 po
pulo cui ꝓpter deſperatōeꝫ irat9 fuerat ꝑ moyſen dicit.
Nolite aſcendere neq3 pugnetis·nō em̄ ſum vobiſcum·
ne cadatis corā inimicis veſtris·o ineffabilia diuine pie
tatis viſcera cū eis nō erat vt vicerēt·⁊ cū eis erat ne pe/
rirent·ſic paruulo delinquenti irata mater ſi in p̄ceps
ire reſpexerit: accurrit·manum tendit·ire oblita pietate
plena.

¶Gregorius. Uſus ꝓphetice locutōnis eſt·vt pri9 ꝑſo/
nam: tem p9: loc ūq3 deſcribat·vt ad veritatē ſolidi9 oſtē
dendam ante radicē hyſtorie figat·⁊ poſt fructus ſpūs
ꝑ ſigna ⁊ allegoriā ꝓferat. Hoc facit ezechiel dicēs. Et
factū eſt in anno tri. ⁊c̄. Sciendū aūt q̄ viſioni intime
v̄ba que ꝓtulit copulauit·ſic incipiēs. Et factū eſt·ſub
iungit em̄ qđ exteri9 loqui inchoat.ac ſi illđ foris ſit qđ
int9 videbat. Idē. In triceſimo anno q2 ſermo doctrīe
nō ſuppetit niſi in etate ꝑfecta. Unde ⁊ ſaluator in duo
decimo āno ī templo īterrogat·nō docet·vt nō p̄ſumāt
hoīes in infirma etate p̄dicare. Diſcit in terra·q2. ſem/
per angelos docet in celo. Unde moyſes. Nō arabis ī
primogenito bouis.i.in bona opatōe prime etatis nō
p̄ſumas offm̄ p̄dicatōis·nec vomere nouelle ligue pro/
ſcindere trā alieni cordis. Hieremias tn̄ ⁊ daniel ꝓphie
ſpm̄ pueri acceperūt·ſ miracula ad exemplū opatōnis
trahēda nō ſūt·aliud em̄ ē qđ doctrine vſu ⁊ diſcipliā
diſcim9: aliud ē qđ ꝑ miraculo ſcim9. Idē. Iuxta flu·co·
⁊c̄· Ezechiel.i.fortitudo dei.ſ.fili9 qui virt9 ⁊ ſapiā dei·
et filius buzi.i. de ꝓplo iudeoꝝ ꝓ peccato ꝯtempto nat9
venit iuxta flu.co. Incarnat9 em̄ peccatorib9 ꝓpinquare
dignat9 eſt·qui iniq̄tate grauati ad celeſtia nō poterāt
ſubleuari. Chobar nāq3 graue int̄pretat᷑. Gen9 v̄o hu/
manū ⁊ graue eſt ꝑ iniquitatē·⁊ fluit ꝑ mutabilitatem.
In terra chaldeoꝝ qui captiuātes vel quaſi demones.
peccatores aūt quaſi demones·⁊ ſe ⁊ alios captiuāt· cū
natura hoīes ⁊ rōnabiles eſſe debeāt.

¶Hieronim9. Ezechielis difficultatē: hebreoꝝ mōſtrat
traditio. Niſi em̄ quis apđ eos ſacerdotalis miniſterij
etatem.i.xxx.annos impleuerit.nec principia geneſeos.
nec cantica canticoꝝ·nec exordiū ezechielis vel finē lege
re ꝑmittit᷑·vt ad plenā ſciam ⁊ miſticos intellect9 ꝑ lenū
humane nature tp̄s accedat

¶Hieronim9. In·xxx·āno nō etatis ꝓphete vt putāt·
nec iubilei qui eſt annus remiſſionis: ſed a duodeuige/
ſimo anno ioſie regis iuda q̄n̄do inuentus eſt liber deu
teronomij in templo vſq3 ad q̄ntū captiuitatis annum
ioachim cognomēto iechonie qui cū matre ductus ē in
babylonē cū daniele ⁊ trib9 pueris ⁊ ezechiel qui eſt de
tribu iude ꝓima captiuitas q̄n do ſtillauit ira dei ſuꝑ
omnē hieruſalē.

¶All. Dn̄s in.xxx.anno etatis ſue ad baptiſmū ꝑue/
nit in quarto menſe.i.ianuario.ſ.anni principio ſm ro/
manos·hebrei vero niſan.i.aprilem menſem nouorum
primum faciūt·in quo paſcha celebrare·greci martium·